

Läkemedel inför hotet av en influensapandemi

- Influensa är en virussjukdom
- Antibiotika används bara vid bakteriekomplikationer
- Det finns anti-virusmediciner, några har effekt på vissa influensastammar
- Dessa läkemedel är receptbelagda. De har effekter, men också biverkningar

De kan användas på två principiella sätt:

1. som behandling av influensasjuka patienter. Om medlet då ges inom två dagar kan sjukdomsförloppet förkortas med i genomsnitt 1½ dygn.
 2. som profylax (= förebyggande). Skyddseffekten kan jämföras med den som fås av ett vaccin.
- ”Fågelinfluensan” (A/H5N1) är en allvarlig sjukdom för fåglar, men har bara i några få fall smittat människor, som haft direktkontakt med fåglar.
 - Det finns spekulationer om att ny allvarlig influensa bland människor förr eller senare uppstår, en s.k. pandemi, men inga hållpunkter finns i dag för att en sådan har startat.
 - Det finns i dag ingen anledning att ha antivirala medel i hemmet ”för säkerhets skull”.

Det finns flera skäl att låta bli:

1. Osäkerhet om indikationen: Vem ska behandlas? När ska man börja ta medicinen? Hur länge? (en influensaepidemi brukar pågå 6-8 veckor!).
2. Risk för biverkningar: Medlen rekommenderas inte vid graviditet eller amning, är inte godkända för profylax till barn under 13 år och långtidsanvändning är dåligt undersökt.
3. Risk för resistensutveckling: om många samtidigt tar dessa medel ökar sannolikheten för att vi får motståndskraftiga influensastammar. Det kan i sin tur betyda att medlen inte kan användas till svårt sjuka patienter.
4. Kostnaden: Profylax till en person under 6 veckor kostar närmare 1000 kronor. Sådan profylax omfattas inte av läkemedelsförmånen, d v s den enskilde får stå för hela kostnaden.
5. Solidaritet: En plötsligt ökad förskrivning nu skulle tömma alla förråd och göra medlen otillgängliga för svårt sjuka patienter.

Samhället bör ha en beredskap för influensa, såväl de årligen återkommande utbrotten, som de sällsynta världsomspännande pandemierna. I morgon (den 14 februari 2005) lägger Socialstyrelsen fram en svensk beredskapsplan för influensapandemier.

I Västra Götaland finns en allmän epidemiberedskapsplan, som kommer att anpassas till de nya nationella riktlinjerna för influensapandemi.

Ann Söderström
Smittskyddsläkare
Västra Götaland

Anders Lindberg
Smittskyddsläkare
Halland